

Mia Laiho kok

Kirjallinen kysymys turvallisuusalan koulutuksesta ja valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Poliisi julkaisi joulupäivänä tiedotteen, jossa se listasi kahdeksan pääkaupunkiseudulla pääradan varressa tapahtunutta eriasteista pahoinpitelyä liittyen järjestyksenvälvojen toimintaan ja voimankäyttöön. Näissä tapahtumissa uhrin olivat poliisille tuntemattomia, ja poliisi pyysi tapausten uhreja ilmoittautumaan. Yrityksen aiemmat työntekijät ja sivulliset ovat havainneet myös yrityksen toiminnassa järjestyksenvälvojen toiminnan ylilyöntejä. Lehtitietojen mukaan Itä-Uudenmaan poliisi epäilee, että järjestyksenvälvojen ovat syyllistyneet tähän mennessä yhteensä 24 pahoinpitelyyn. Nöyryytysväkivallasta epäiltyjä järjestyksenvälvoja on todettu olevan jo yhdeksän, joista osa on vangittu tutkinnan takia.

Helsingin Sanomien selvityksen perusteella ainakin viidellä Helsingin seudun juna-asemia valvoneella turvallisuusyrityksen palkkalistoilla olleella vartijalla on lainvoimainen väkivaltarikostuomio. Järjestyksenvälvojen on joko palkattu yritykseen tuomion jälkeen tai he ovat saaneet jatkaa järjestyksenvälvojen tehtävässä väkivaltarikostuomiosta riippumatta. Lainvoimaisten väkivaltarikostuomioiden lisäksi lehtitietojen mukaan Helsingin seudun juna-asemia on valvonut lukuisia saman yrityksen järjestyksenvälvoja, jotka ovat saaneet väkivaltarikossyytteitä.

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista määrää turvallisuusalan koulutuksesta, vaatimuksista, valvonnasta ja muusta alaan liittyvästä lainsäädännöstä.

Vartioimistehtävissä on toimittava oikein ja tasapuolisesti sekä sovinnollisuutta edistäen. Vartioimistehtävät on suoritettava aiheuttamatta suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävien suorittamiseksi. Vartioimistehtävissä ei saa puuttua kenenkään oikeuksiin enempää kuin tehtävien suorittamiseksi on välttämätöntä.

Voimankäyttövälineitä saa kantaa ainoastaan vartija, joka on saanut voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksen. Vartija ei saa vartioimistehtävissä tarpeettomasti kantaa voimankäyttövälineitä. Vartioimisliiketoimintaa harjoittavan turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan, jonka palveluksessa ovat vartijat kantavat vartioimistehtävissä voimankäyttövälineitä, on järjestettävä vähintään kerran vuodessa vartijoilleen voimankäyttövälineiden kertauskoulutus tai valvottava, että vartija muutoin suorittaa kyseisen kertauskoulutuksen. Poliisilaitos antaa vartijaksi hyväksytylle vartijakortin.

Järjestyksenvälvojen saadaan asettaa vain henkilö, jolla on poliisin myöntämä voimassa oleva hyväksyntä järjestyksenvälvojen, joka on yli 18-vuotias ja tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja joka on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva ja on hyväksytysti suorittanut

Kirjallinen kysymys KK 660/2022 vp

sisäministeriön asetuksella säädetyt vaatimukset täyttävän koulutuksen, joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaan, järjestyksenvalvojan tehtäviin sekä järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet.

Poliisiammattikorkeakoulu kouluttaa yksityisen turva-alan järjestyksenvalvojakouluttajia, voimankäyttökouluttajia ja asekouluttajia. Heidän yleisestä ohjauksestaan ja valvonnastaan vastaa Poliisihallitus.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä järjestyksvalvonnassa esille nousseiden väkivallantekojen ja väärinkäytösten takia,

miten yksityisen turvallisuusalan toimintaa on valvottu,

onko väärinkäytöksiin aiemmin puututtu,

ovatko henkilöiden rikostuomiot vaikuttaneet järjestyksenvalvojan/vartijan/esimiehen/kouluttajan/elinkeinotoiminnan harjoittajan toiminnan jatkumiseen,

onko hallitus suunnitellut selvitysryhmän perustamista arvioimaan turvallisuusalan koulutuksen ja alan yritysten valvonnan riittävyttä ja korjaustarpeita,

miten turvallisuusalan koulutuksessa arvioidaan hakijan soveltuvuutta alalle,

jos koulutusvaiheessa todetaan alalle soveltumatonta käyttäytymistä tai asenneongelmaa, onko siihen puututtu tai koulutusta keskeytetty,

mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy luottamuksen palauttamiseksi turvallisuusalalle ja

miten hallitus varmistaa sen, ettei vastaavia väärinkäytöksiä jatkossa enää tapahdu?

Helsingissä 3.1.2023

Mia Laiho kok